

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 6 (989)

Anykščiai, 1959 m. sausio mėn. 18 d. Kaina 15 kap.

Nuotraukoje: grupė Lietuvos Komunistų partijos XI suvažiavimo delegatų (iš kairės į dešinę) — Vievio rajono „Miaugonių“ kolūkio traktorinės brigados brigadininkas P. Kieras, Pandėlio rajono „Lenino keliu“ kolūkio pirmininkė E. Jakucevičienė, Vievio rajono „Miaugonių“ kolūkio pirmininkas M. Milaševičius, Ramygalos rajono Julijos Zemaitės vardo kolūkio pirmininkė V. Dargužienė, Kauno laivų remonto gamyklos elektrosuvinintojas E. Sirutavičius ir Plungės rajono „Socialistinio kelio“ kolūkio partinės organizacijos sekretorė I. Nauruvienė.

L. Šalčio (ELTOS) fotomontažas

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS XI NEILINIS SUVAŽIAVIMAS

Sausio 14 d. Vilnuje prasidėjo neeilinis Lietuvos Komunistų partijos XI suvažiavimas. Lietuvos TSR Valstybinės filharmonijos salėje — delegatai, svečiai — revoliucinio judėjimo dalyviai, pramonės ir žemės ūkio pirmūnai, partiniai ir tarybiniai darbuotojai, mokslininkai, kultūros meno veikėjai, Tarybinės Armijos atstovai.

Suvažiavimą atidarė Lietuvos KP Centro Komiteto sekretorius drg. B. SARKOVAS. Jam pasiūlius suvažiavimo delegatai ir svečiai atsistojimu pagerbė seno komunisto K. DIDŽIULIO atminimą.

Su dideliu pakilimu į suvažiavimo Garbės prezidiumą išrenkamas TSKP Centro Komiteto Prezidiumas.

Suvažiavimo darbotvarkėje du klausimai:

1. Drg. N. Chruščiovo pranešimo TSKP XXI suvažiavimui tezės „1959—1965 metų TSRS liaudies ūkio vystymo kontroliniai skaičiai“ ir Lietuvos Komunistų partijos uždaviniai.

2. Delegatų į neeilinį TSKP XXI suvažiavimą rinkimai.

Pranešimą pirmuoju klausimu padarė Lietuvos KP Centro Komiteto pirmasis sekretorius drg. A. SNIEČKUS.

Po pranešimo prasidėjo diskusijos.

Sausio 14 d. vakariniame posėdyje prasidėjo diskusijos dėl Lietuvos KP Centro Komiteto pirmojo sekretoriaus A. SNIEČKAUS pranešimo.

„Draugo N. Chruščiovo pranešimo TSKP XXI suvažiavimui tezės „1959—1965 metų TSRS liaudies ūkio vystymo kontroliniai skaičiai“ ir Lietuvos Komunistų partijos uždaviniai“.

Žodis suteikiamas partijos Klaipėdos rajono komiteto sekretoriui K. PETRAUSKUI.

— Mūsų rajono partinė organizacija, — pasakė jis, — vykdydama TSKP XX suvažiavimo ir Lietuvos KP X suvažiavimo nutarimus, atliko tam tikrą darbą gerindama darbo žmonių politinį auklėjimą, vystydama žemės ūkį ir keldama kolūkiečių gerovę. Pagerino savo darbą kolūkių bei tarybinių ūkių pirminės partinės organizacijos. Ypač plačiai ir aktyviai komunistai svarsto draugo N. Chruščio-

vo pranešimo TSKP XXI suvažiavimui tezes.

Kalbėtojas nurodė, kad pagerinus organizacinį bei politinį darbą, pasiekta nemažų laimėjimų didinant žemės ūkio produktų gamybą. Rajono kolūkiai praeitais metais įvykdė savo socialistinius įsipareigojimus grūdinių kultūrų derlingumui pakelti: iš kiekvieno hektaro gauta po 9 centnerius grūdų — dviem centneriais daugiau, negu 1957 metais. Per pastaruosius trejus metus žymiai išplėsti daugiamečių žolių plotai. Dabar jie sudaro 40 procentų ariamos žemės.

Drg. Petrauskas nurodė, kad reorganizavus MTS, vadovavimas kolūkiams tapo labiau kvalifikuotas. Rajono žemės ūkio inspekcija organizavo gamybinių brigadų brigadininkų, fermų vedėjų mokymą. Visose žemės ūkio artelėse veikia agrozootechnikos kursai. Sudarytos kukurūzų auginimo grandys. Didelę pagalbą kolūkiams teikia rajono ekonominė taryba.

Suvažiavimo dalyviai vieningai priėmė sveikinimo telegramą Baltarusijos Komunistų partijos XXIII suvažiavimui.

Lietuvos KP Kauno rajono komiteto sekretorius J. STRELCOVAS papasakojo apie partinės organizacijos politinį ir organizacinį darbą rajono darbo žmonių tarpe ir apie laimėjimus vystant žemės ūkį per pastaruosius

penkerius metus. Bendroji grūdų gamyba praėjusiais metais, palyginti su 1953 metais, padidėjo dvigubai, pieno gamyba — 4 kartus, kiaulienos — 5,5 karto. Karvių skaičius išaugo daugiau kaip dvigubai. Kolūkių piniginės pajamos per šį laikotarpį padidėjo 8 kartus. Rajono žemės ūkio artelėse pastatytos 22 tipinės karvidės, 19 kiaulidžių, 10 šiltnamių.

Lietuvos Liaudies ūkio tarybos statybinių medžiagų pramonės valdybos viršininkas V. MARKEVIČIUS papasakojo apie didžiules statybinių medžiagų pramonės vystymo perspektyvas naujame septynmetyje. Bendrosios produkcijos gamyba padidės 2,6 karto, palyginti su 1958 metais. Akmenės cemento gamykloje pradės veikti trečioji technologinė linija ir bus pradėta statyti ketvirtoji linija. Varėnos ir Akmenės rajonuose numatoma įrengti rotacines kalkių degimo krosnis. Daugelių statybinių medžiagų kombinato šiferio cecho galingumas padidės dvigubai. Panevėžyje bus pastatyta stiklo langams ir izoliatorių gamykla. Numatyta taip pat organizuoti plastmasinių apdailos dirbinių ir polietileno vamzdžių gamybą. Statybinių medžiagų pramonės įmonės bus plačiai mechanizuotos, o daugelis gamybinių procesų automatizuota.

Toliau drg. Markevičius

kalbėjo apie statybos darbų industrializavimą, geologijos žvalgymo darbų vystymą.

— TSKP Centro Komiteto gruodžio Plenumas, — pasakė Pandėlio rajono „Lenino keliu“ kolūkio pirmininkė E. JAKUCEVICIENĖ, — sukėlė didžiulį mūsų žemės ūkio artelės narių pakilimą. Ap-svarstę savo galimybes, mes nutarėme iki 1965 metų keletą padidinti mėsos ir pieno gamybą.

1956 metais kolūkis buvo vienas ekonomiškai silpniausių rajone. Po to įvyko persilaužimas. Jei 1956 metais 100 ha naudmenų buvo pagaminta mažiau kaip po 50 centnerių pieno, tai pernai pieno gamyba jau padidėjo iki 209,5 centnerio šimtui hektarų. 15 kartų padidėjo per tą patį laikotarpį kiaulienos gamyba. Kolūkis per dvejus metus keturgubai padidino visuomenines pajamas ir tapo milijonieriumi.

PIRMOMIS SURAŠYMO DIENOMIS

Sausio 15 dienos rytą ant-rajame surašymo skyriuje — Svėdasuose darbas prasidėjo jau nuo septintos valandos. Prieš pradėdant darbą, čia vyko paskutinis surašinetojų ir instruktorių-kontrolierių instruktažas. Lygiai aštuntą valandą visi surašinėtojai išsiskirstė po savo apylinkes ir pradėjo gyventojų surašinėjimą. Jau pirmąją surašymo dieną gerai padirbėjo instruktorius-kontrolierius A. Kiaušas, surašinėtojai J. Skadas, O. Skardžiūtė ir kiti.

Pirmajame surašymo sky-

Kalbėtoja nurodė, kad rajono vietinio ūkio valdyba turi

geriau aprūpinti kolūkius statybinėmis medžiagomis, organizuoti jų gamybą vietoje.

Diskusijose kalbėjo taip pat Kupiškio rajono vykdomojo komiteto pirmininkas A. SLAPSYS, Vilniaus rajono Mičiurino vardo kolūkio pirmininkas A. JURČENKO, partijos Klaipėdos miesto komiteto sekretorius A. KAIRELIS, Pabaltijo karinės apygardos Karinės tarybos narys generolas-majoras N. DIOMINAS, partijos Kauno miesto komiteto sekretorius J. MIKALAUSKAS.

Posėdžio pabaigoje buvo perskaitytos Baltarusijos Komunistų partijos XXIII suvažiavimo prezidiumo ir Azerbaidžano Komunistų partijos Centro Komiteto sveikinimo telegramos Lietuvos KP XI suvažiavimo Prezidiumui. Visiems delegatams vieningai pritarus, buvo priimtas sveikinimo telegramos Azerbaidžano KP Centro Komitetui tekstas.

riuje surašinėtoja drg. Plėštienė savo darbą pradėjo jau šeštą valandą ryto, nes jai reikėjo iki išvykstant pirmajam autobusui surašyti žinones, atvykusius komandiruotėn ir gyvenančius viešbutyje „Punktukas“.

Vakare, kai visi miesto surašinėtojai susirinko į skyrių, paaiškėjo, kad geriausiai ir nuosirdžiausiai padirbėjo drg. drg. B. Sinicaitė, M. Radzevičiūtė, O. Štirvydaitė ir A. Kavaliauskas. Čia pat buvo bendrai išsiaiškinti klausimai, kurie iškyla pildant surašymo lapus ir lankantis pas gyventojus. Visi surašinėtojai lenktyniauja dėl didelio surašymo tikslumo, laiko taupymo ir drausmingumo.

Į skyrius užėina gyventojai, prašydami, kad juos užrašytų vietoje ir išduotų pažymėjimus, kad jie jau užrašė. Tai daugiausia žmonės, kurie numato išvykti į kitą miestą ar rajoną laikinam gyvenimui. Užėina ir tarnautojai ar darbininkai, kuriuos surašinėtojai sunku rasti namie. Jie visi užrašomi surašymo skyriuje.

Z. MIKSYS

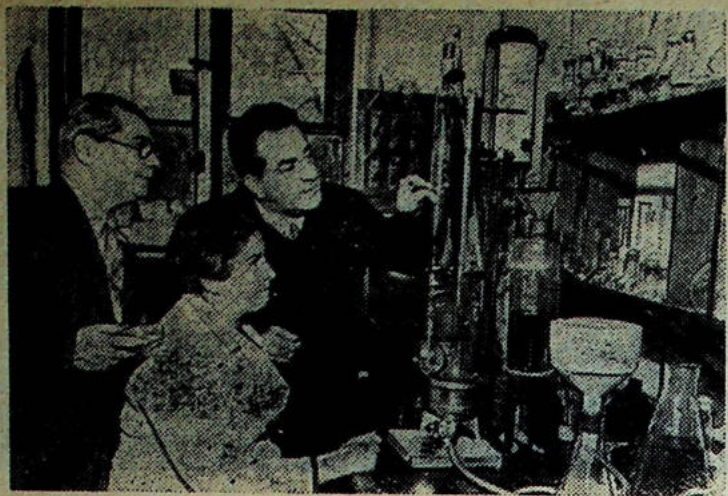
MOLDAVIJOS TSR. Edinecko rajono Stalino vardo žemės ūkio artelės nariai karštai svarsto draugo N. S. Chruščiovo pranešimą TSKP CK gruodžio Plenumo.

Džiugūs kolūkio praeitų metų rezultatai. Ypatingai džiugina puikius gyvulininkystės darbuotojų pasiekimai. 100 ha žemės naudmenų pagaminta 50 centnerių mėsos ir 210 centnerių pieno. Charakteringa tas, kad daugiau kaip pusę artelės ninkystės. Iš gyvulininkystės gauta 2.200 tūkstančių rublių. Tai trigubai daugiau, negu 1957 metais. Gyvuliams kolūkiečiai užtikrino geras žiemojimo sąlygas. Kiekvienai karvei pagaminta 19 tonų silosų. Tai padaryta dėka gero kukurūzų derliaus. Kolūkyje gauta po 31,6 centnerio kukurūzų grūdų iš ha.

Nuotraukoje: Stalino vardo kolūkio valdyba ir aktyvus svarsto TSKP Centro Komiteto gruodžio Plenumo medžiagą. Kalba artelės pirmininkas N. S. Zujus.

P. Lisenkino (TASS) nuotr.

KIEVAS. Stiprus augalų augimo ir žydėjimo stimulatorius — hiberelinas kristalose, gautas Ukrainos TSR Mokslų akademijos laboratorijose. Biologijos mokslų daktarai V. I. Bilaj, N. M. Pidopliuko, chemijos mokslų daktaras B. G. Savinovas ir technikos mokslų kandidatas D. A. Verner naujos medžiagos kristalus gavo iš pelėsių grybelių kultūrų. Preparatas bandomas respublikos mokslo įstaigose. Trijų savaičių laikotarpyje Botanikos sodo krūmų ir dekoratyvinių medelių ūgių viršūnės kasdien sudrėkinamos 1 lašu 0,0025 proc. hiberelino skiediniu. Augalų augimas pagreiteja 2—3 kartus, smarkiai pagreiteja žydėjimas.

Hiberelino gamybą numatoma pradėti Kijevo bakterijinių preparatų gamykloje. Per du mėnesius numatoma išleisti pirmą hiberelino partiją — 250 gramų. Tokio kiekio užteks 1959 metų pavasarį agromijos bandymų stočių, gėlių ir daržovių fabriky aprūpinimui. Tai duos galimybę plačiai išbandyti hibereliną žemės ūkio kultūrų auginimui paspartinti.

Nuotraukoje: organinės chemijos instituto laboratorijoje. Naujo preparato autoriai (iš kairės į dešinę) technikos mokslų kandidatas D. A. Verner, biologijos mokslų daktaras V. S. Bilaj ir chemijos mokslų daktaras B. G. Savinovas stebi hiberelino kristalų išsiskyrimą.

K. Sanušino (TASS) nuotr.

Vieną kartą Anykščių rajono komjaunimo komiteto instruktorius Tamošiūnas, atvykęs į Lenino vardo kolūkį, paklausė pirminės komjaunimo organizacijos sekretorės Kisielytės:

— Kaip su jaunimo mokymusi? Ar daug yra mažaraščių?

— Dauguma baigę tik keturias klases, — atsakė sekretorė.

— Reikia kaimo jaunimo vidurinę mokyklą steigti, — pasiūlė instruktorius.

Komjaunuoliai parėmė šį instruktoriaus pasiūlymą. Jų pastangomis buvo susitarta su rajono liaudies švietimo skyriumi ir Juškonyse įsteigta darbo jaunimo mokyklos penkta klasė. Pirmasis pareiškė norą mokytis komjaunuolis Sevcovas. Jo iniciatyva pasekė kiti. Netrukus į mokyklą atėjo jaunuoliai Gliudelytė, Rasikienė, Vilkickas, Tyla ir kiti. Rimtą pagalbą jiems suteikė vietos mokyto-

jai. Su meile ir atsidavimu dirba klasėje Juškonių pradinės mokyklos mokytoja Katnaitė ir kiti.

— Aš esu baigusi 7 vidurinės mokyklos klases ir noriu mokytis toliau žemės ūkio mokykloje, — kartą pareiškė kolūkio karvių melžėja komjaunuolė Gėnė Rimšaitė. Ji myli savo darbą, mėgsta kolūkinį gyvenimą. Jai buvo pa-

kovos kelią, komjaunuoliu didvyrius, pirmuosius mūsų rajono komjaunuolius.

— Nors aš ne komjaunuolė, bet domiuosi komjaunimo gyvenimu. Galėsime eiti kartu, — atsakė Emilė. Ir abi patraukė bibliotekos link, kur turėjo prasidėti eilinis politinio ratelio užsiėmimas.

Kolūkio jaunimas, padedant komjaunuoliams, lavinasi ne tik mokykloje, bet ir gilina savo politinį išsilavinimą ratelio komjaunimo

linskas), ir „Mūsų fermos vėdėjas“ (komjaunuolė Rimšaitė), ir kiti. Įdomu ne tik patiems, bet ir senesnieji džiau-giasi, kad jų jaunimas moka linksintis. Sekančių metų karnavalui jie jau dabar galvoja geriau pasiruošti.

Jaunimas moka linksintis, skaityti knygas, auga politiškai, už tai jie moka gerai ir dirbti. Trys kolūkio jaunos karvių melžėjos komjaunuolės Ardinskaitė, Rimšaitė, Bernotaitė, nesitenkina gautu

pieno primilžiu. Jos ieško būdų pieno kiekiui didinti. Puikiai padirbėjo laukininkystėje

komjaunuoliai ir jaunuoliai. Rutkauskas ir Baniūnas išdirbo po 300—480 darbdienų, o Pranas Aniūnas — 500 darbdienų. Myli savo darbą komjaunuolis šoferis Rasiakas, be priekaištų prižiūri mašiną.

Didelė jėga kolūkyje komjaunimo organizacija, jei ji sugeba bendrauti su visu jaunimu, įtraukti jį į darbą, įdomiai organizuoti poilsį. Lenino vardo žemės ūkio artelės komjaunuoliai ir jaunuoliai kovoja už savo kolūkio ekonomikos pakėlimą, už Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XXI suvažiavimo sutikimą gerais darbo rezultatais.

E. VINGRIENĖ

LLKJS Anykščių rajono komiteto sekretorius

Komjaunimo organizacija ir kolūkio jaunimas

siūlyta stoti į Salų Žemės ūkio technikumą neakivaizdinį skyrių. Sėkmingai išlaikiusi egzaminus, toliau dirbdama kolūkinėje gamyboje, ji gilina savo žinias.

Šeštadienio vakarą, užbaigusi dienos darbus, Gėnė užėjo pas savo draugę Emiliją Steniulytę.

— Kodėl neateini į politratelio užsiėmimus? — paklausė komjaunuolė. — Paklaustum, kaip įdomiai instruktorius kalba apie komjaunimo

istorijai nagrinėti užsiėmimuose. Instruktorius Tamošiūnas neapsiriboja vien tik užsiėmimo tema. Jis paaiškina visus nesuprantamus dalykus.

Kuris jaunas žmogus nenori linksintis, šokti, dainuoti, ir dar tada, kai yra sąlygos? Moka komjaunuoliai patraukti visą jaunimą scenai. Mokytojai Dilytei ir bibliotekos vedėjai komjaunuolei Kisielytei padedant, kolūkio jaunimas vaidina, ruošia intermedijas, šoka liaudies šokių ir kita. Ar gali būti kas nors įdomesnio už Naujųjų metų naktį, kada į papuoštą kolūkio salę renkasi naujametinio karnavalo dalyviai su pačių paruoštomis kaukėmis? Čia ir „Pelenė su princu“, (jaunuoliai Dailydaitė ir Bi-

Kaupiu trąšas

Kas metai „Anykščių šilėlio“ kolūkis paruošia po kelis tūkstančius tonų durpių-mėšlo komposto. Vietinėmis trąšomis žemdirbiai patręšia visas kaupiamąsias ir grūdines kultūras. Pernai iš kiekvieno ha kolūkiečiai prikūlė daugiau kaip po 12 centnerių grūdų.

Vos atėjo žiema, žemdirbiai vėl pradėjo rūpintis vietinėmis trąšomis. Prie fermų traktorininkas Alb. Valikonis su traktoriumi „DT-14“ privežė apie 300 tonų durpių. Čia jos maišomos su mėšlu ir kraunamos į krūvas. Pavasarį, reikiant kompostą kolūkiečiai išveš į laukus. Kiekvienai laukininkystės brigadai teks po 700—800 tonų vietinių trąšų.

Iš Anykščių geležinkelio stoties šoferiai J. Juodgalvis, J. Juodelis ir A. Gadliauskas veža mineralines trąšas. Į kolūkio sandėlius jau atvežta 60 tonų superio ir fosforitmilčių, 12 tonų azotinių ir 15 tonų kalio trąšų.

B. Silgailis

Nepasakysi, kad „Draugystės“ ir „Pergalės“ kolūkiuose gaunami maži derliai. Čia kolūkiečiai prikulia po 12—13 centnerių grūdų iš hektaro. Žodžiu, šie kolūkiai yra rajono pirmūnų gretose. Bet ar negalima labiau padidinti laukų derlingumą? Žinoma, kad 12 ar 13 centnerių grūdų iš hektaro — dar ne riba. Šių kolūkių valdybos ir imasi kai kurių priemonių laukų derlingumui gerinti. Bet kai ką ir pamiršta.

Dar iki šiolei Anykščių geležinkelio stotyje guli apie 40 tonų fosforitmilčių, kurie išskirti šiems kolūkiams. Bet

Ir to nereikia pamiršti

jų kolūkiečiai neatsiima. Kalbama, kad brangokos tos trąšos, neapsimoka jomis tręšti laukų. Tuo tarpu šiuose kolūkiuose yra apie 10 procentų rūgščių dirvų. Tai nedidelis kiekis. Bet kad jų neliktų, būtų dar geriau,

SEKŲ PAVYZDYS

Baigiasi trečia pamoka. Skambutis. Visi vaikai su šypsena veiduose iš klasės bėga virtuvės link.

— Kur jūs skubate? — paklausiau mažiausią mergaitę, rankoje laikanti žalią puoduką.

— Albatos getti, — neištardama geras visų garsų, atsakė mažoji.

Virtuvėje pasigirdo šauks-

telių ir puodukų skambesys. Vaikai, gražiai stovėdami eilutėje ir turėdami puodukus rankose, laukia, kol jiems mokytoja pripils karštos arbatos. Ant stalo sudėtos duonos ir sviesto porcijos.

Su pilnais arbatos puodukais vaikai, susėda aplink stalą ir, paėmę priklausantį buterbrūdį, skaniai valgo.

Pavalgę jie visi linksmi,

žvalūs, patenkinti išbėgo iš virtuvės.

Iš tikrųjų, ne tik vaikai, bet ir visi „Žalgirio“ kolūkio kolūkiečiai, kurie leidžia vaikams mokytis, patenkinti. Juk jiems jau nebereikia ruošti vaikams priešpiečių, nes juos gauna mokykloje. „Žalgirio“ kolūkio valdyba (pirmininkas drg. Žižmaras) išskyrė Varkų pradinės mokyklos kiekvienam mokiniui į dieną prieš-

piečiams po 150 gramų duonos, 10 gramų sviesto ir cukraus arbatos užsaldymui.

Kolūkiui išlaidos menkos, bet tėvams didžiulė parama.

Ar neverta pagalvoti kitų mokyklų vadovams ir kolūkių valdyboms apie karštų priešpiečių organizavimą mokyklose? Tuo mes prisidėsime prie žvalios ir sveikatingos jauniosios kartos ugdymo.

A. DZIUMPA

Agitatorių pasitarimas

„Skiemonių“ kolūkio partinė organizacija organizavo kolūkio agitatorių pasitarimą. Jame dalyvavo kolūkio komunistai, komjaunuoliai, medicinos darbuotojai, mokytojai. LKP RK politinio švietimo kabineto vedėjas A. Utkus skaitė paskaitą „Vatikanas ir jo šiuolaikinė politika“. Be to, agitatoriams buvo plačiai nušviesti nauji uždaviniai aiškinant partijos ir vyriausybės nutarimus. A. Bitėnas

Statyba nenutrūksta ir žiemą

Kasmet pasipuošia keletu naujų, jaukių namų „Svyturio“ kolūkio gyventojai. Pirmasis kolūkio gyventojų apsigyveno K. Rutkauskas. Kaimynai, matydami, kaip jaukiai gražiam namuke įsikūrė K. Rutkauskas, pasekė jo pavyzdžiui, ėmė griauti senas savo trobeles ir statyti gyventojų naujus namus. Statyba ypač sustiprėjo kolūkio gyventojų sužibus Iljčiaus lemputėms. Statoma ir žiema. Prieš pat Naujus metus įkurtuves atšventė kolūkietis J. Zeimys. Šiuo metu jau įpusėjo naujo namo statybą sąskaitininkas B. Pajarskas.

— Per septynmetį visi persikelsim į gyvenvietę, — kalba kolūkiečiai. J. LAUKYS

Premijos fermų darbuotojams

Cerniachovskio vardo kolūkio valdybos nutarimu paskirtos piniginės premijos geriausiems gyvulininkystės darbuotojams, pasiekusiems aukštus rodiklius pieno ir mėsos gamyboje 1958 metais.

Daugiausia išauginusios

beconų kiaulių šėrikės Z. Miknevičiūtė ir A. Eivaitė premijuotos po 2500—2300 rublių. Sėrėja A. Vitkunaitė gavo 1300 rublių premiją. 1900 rublių premija už gerą darbo organizavimą paskirta fermos vedėjai M. Pečiulienai. J. PETNIONAS

KIRGIZIJOS TSR. Sauniai darbuojasi Stalino rajono žemės ūkio artelės „Zaria“ gyvulininkystės darbuotojai. Organizavę gyvulių laikymą vasaros stovykloje ir papildomą šėrimą žaliais pašarais, jie smarkiai pakėlė karvių pieninumą. Melžėjos Zoja Serikova, Nadežda Dubova ir Zoja Grunskaja primelžė po 3500 kg pieno iš kiekvienos karvės.

Nuotraukoje: melžėjos Z. Serikova ir Z. Grunskaja.

Skaitytojai apie knygas

EILUTĖS APIE VILNIŲ

Neseniai mūsų knygynuose pasirodęs naujas poeto Vlado Mozūriūno eilėraščių rinkinys „Vilniaus etiudai“ mūsų literatūrą papildė naujais vaizdais apie mūsų sostinės meno, kultūros ir istorinius paminklus. Dar kartą poetas prikėlė Vilniaus, o tuo pačiu ir mūsų liaudies senąją ir artimąją praeitį, savą, šių dienų žmogaus požiūriu nušvietęs miesto — senelio atgimimą pokario metais, kada jį iš griuvėsių atstatė darbo žmonių rankos.

Skaitytai „Vilniaus etiudus“ ir atrodo, kad vaikštai po jį kartu su pačiu autoriumi, kuris kiekviename samanotame senųjų labirintų ir skersgatvių akmeny, kiekvienoje sudūlėjusioje plytoje įžiūri žilosios senovės pėdsakus. „...kelyje vežimai sunkūs
Ilgiržda
Iš tolimų ir svetimų kraštų, —

girdi gilios ir mums jau neatmenamos praeities balsą. Ir šį balsą, visus įspūdžius, visus jausmus, gimusius poeto širdyje, jis meniškai žodžiu perteikia tau, skaitytojau. Autorius primena Vilnių kruvinaisiais kryžiuočių siautėjimo laikais, švedų įsiveržimo metu, 1863 m. Sierakausko, Kalinausko valstiečių sukilimo ir 1917 metų revoliucijos laikais.

Kiekvienas poeto eilėraštis, kiekvienas posmas skaitytoją savotiškai nuteikia, sujaudina išieškotų savo įvaizdžių gaušumu, įsimenamumu ir naujumu, nors dažnai poetas pakartoja tuos pačius epitetus, — „kilnus frontonas“, „kilni katedra“, pernelyg dažnai skaitytoją atveda praeitin per tai, kad akmenys, skliautai į autorių prašneka senovės balsu. Bet tai dar nepadaro visų Vilniaus etiudų monotoniš-

kais, nuobodžiais.

Ypač gerą įspūdį palieka eilėraščiai, kurie yra betarpiškai susiję su šiandiena, gigantiškomis jos statybomis, žodžiu, su tuo, ką autorius pats artimiausiai pažįsta, kas taip pat betarpiškai susiję su pačiu poetu, jo kasdienybe. Autorius, pagautas vidurinio miesto triukšmo, darnios ir ritmingos gyvenimo melodijos, savo jausmą išreiškia eilutėmis:

Aš noriu viską atmintin
sudėti:
Medžius, šypsnius, plytas,
Viesias mintis,
Tegul manoj vaizduotėj
ims žydėti
Šio mano miesto svajos ir
buitis.

Revoliuciniams įvykiams, Lenino apsilankymui Vilniuje ir liaudies kovai už socialistinę rytdieną paskirtas išties eilėraščių ciklas, sudarąs atskirą rinkinio skyrių.

Iš visos eilėraščių visumos, iš kiekvieno puslapio skaitytojas pajunta gilią poeto simpatijas, gilią meilę gimtajam miestui, patriotinį pasididžiavimą juo, kuris, bene ryškiausiai, dvelkia iš eilėraščio „Kaip lengvas muzikos akordas“:

Mačiau aš svetimas
bažnyčias,

Mačiau chimeras Notre

Dame,

Bet aš į nieką nemainyčiau, Ką suradau krašte gimtam. Šiame eilėrašty autorius piešia vieno iš garsiausių mūsų meno paminklų — Onos bažnyčios vaizdą. Tokiais pat subtiliais ir daugiausiai išbaigtais vaizdais poetas tapo Gedimino, Trakų pilies, Aušros vartų, Katedros, Petro ir Povilo bažnyčios, Rasų kapinių paveikslus, kurių visuma savu grožiu organiškai įsilieja į šiandieninio miesto gyvenimo simfoniją.

O visas rinkinėlis, atrodo, poeto balsu prabyla, kai skaitai eilėrašty „Tu budi, generole“, kur autorius įkūnija tautos ir ramybės troškimą, taikos, kuri užtikrintų nesudrumsciamą taikos kūrybos rimtį miesto — senelio, atjaunėjusio šiandieninio mūsų darbo ir verdančio gyvenimo kaina.

Naujasis poeto V. Mozūriūno poezijos rinkinėlis — puiki dovana ne tik vilniečiams, bet ir kiekvienam poezijos mėgėjui apie puikiąją mūsų sostinę — Vilnių.

Balys Sriubas

KAI ATEINA ŽIEMOS VAKARAS...

Antanas Baltranas skubėjo. Ne taip jau arti tie kultūros namai.

Bet štai pro tankias šimtamėčių topolių šakas sumirgėjo žiburėlis. Prie pat kultūros namų Antanas susitinka Serbentavičių, neseniai grįžusių iš Tarybinės Armijos.

— Na, kaip su intermedijomis? — užklusė pasisveikinęs.

— Viskas tvarkoje, — linksmi atsakė tas. — Kiekvienam kolūkio tinginėliui klius.

Draugai pravėrė kultūros namų duris, pro kurias jau girdėjosi linksmi kolūkiečių balsai. Čia jau buvo susirinkę beveik visi saviveiklininkai. Vieni žaidė lotą, kiti skambino gitaromis.

Į kultūros namų salę įbėgo būrys melžėjų.

— Jau visi, — nusprendė meno vadovė. — Galima pradėti repeticiją.

Šiuo metu šokių ratelio nariai daug dirba. Greitu laiku jie numatė surengti koncertą.

Puikiai šoka kolūkio karvių melžėja Gėnė Kalibataitė, Jono Biliūno vardo vidurinės mokyklos moksleivis Henrikas Tomkevičius, apylinkės tarybos pirmininkas Antanas Baltranas ir eilė kitų. Šokėjai jau išmoko lietuvių liaudies šokius „Blezingėlė“, „Rugučiai“ ir kt.

Nesnaudžia ir dramos ratelio nariai. Dabartiniu metu jie repetuoja Mackonio pjesę „Piršliai“.

Kolūkio saviveiklininkams valdyba išskyrė nemažą lėšų. Merginoms nupirko tautinius drabužius. Kultūros namai nusipirko bajaraną, dvi gitaras, balalaiką. Saviveiklininkai džiaugiasi puikiai atremontuotais kultūros namais.

Nors šokėjai ir dramos būrelio nariai repetuoja per savaitę po kelis kartus, bet kapela vis dėlto pamiršta. Kolūkyje yra daug puikių muzikantų, iš kurių būtų galima sudaryti gausią kaimo kapelą. Ją organizuojant reikia paramos ir iš kolūkio valdy-

bos pusės. Kai kurie muzikantai gyvena tolokai nuo centro. Kolūkio valdyba galėtų išskirti jiems arklį. Suorganizavus kaimo kapelą, žymiai pajvairėtų kolūkio saviveiklininkų ruošiami koncertai.

J. Sigitas

„Puntuko“ kolūkis

Mūsų MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Kolektyvinio darbo“ 102 (981) numeryje buvo rašoma, kad Androniškyje per radijo taškus blogai girdisi radijo laidos. Anykščių ryšių apylinkės viršininkas K. Guoba redakcijai pranešė, kad trūkumų radijo laidų transliacijoje

iš tikrųjų pasitaiko. Siekiant palaikyti reikiamą radijo transliacijų kokybę, radijo mazgo budėtojai įpareigoti apie transliacijos eigą teirautis telefonu ryšių skyriuose.

linų sėklininkystės stotyje, iš mūsų pirmininko kyšio prašė. Duok, sako, 500 rublačių, tai sėmenų rūšį pakelsiu.

— Davė?

— O kas gi nenori geros sėmenų rūšies turėti?

— Matai, koks paukštelis, — šneka kitas dėdė.

Kartą vienas dėdė, išgėręs keturis šimtelius gramų degtinės, spiovė Vilimui po kojų.

— Vandens, broliuk, per daug dedi. Aš visada nuo trečio šimto gramų ligi dešimt nebesuskačiuoju. O dabar ketvirtas ir nieko...

Dėdei teko paduoti truputį stipresnės, meiliai

atsiprašyti, suversti kalnę už degtinės silpnumą sandėlininkams, ir reikaliukas išdegė gerai.

O susirinkimuose ir pasitarimuose Vilimas giriamas, aukštinamas, į padanges keliamas.

Gal ir toliau Vilimas būtų kystaliol

prekiavęs vandeniu atskiesta degtine, bet vieną dieną trys dėdės iš Elmininkų bandymų stoties nupirko šioje užkandinėje tris puslitrus degtinės ir įleido spiritometrą.

— Vajėzau, tik neskųskit, — nusigando Vilimas.

O bonkose vietoj 40 buvo tik 28 ir 30 laipsnių stiprumas.

Tie patys piliečiai, užėję į priešais užkandinę esančią parduotuvę, irgi patikrino degtinės stiprumą. Rado 40 laipsnių.

Sugrįžo dėdės atgal į užkandinę pinigų iš sukčiaus atsiimti, bet Vilimas užsikabinė duris ir į vidų nebeįsileido.

Prekybos vadovai tikriausiai sakys:

— Negali būti, Juk Vilimas geriausias. Ir dainuoja gražiai. Be to ir degtinės pas jį nėra, išėmė.

O mes pasakysime visų darbo žmonių vardu:

— Lauk sukčių iš už pre-

SUKČIUS

Ilgai žiūrėjo užkandinės Nr. 6 vedėjas A. Vilimas į „Stoličnos“ bonką. O toji ėmė ir prašneko žmogaus balsu:

— Aš brangiausia iš visų. O tu, vedėjuk, pripilk į mane pigesnės ir pardavinėk. Pini-gą sukalsi.

Ir kalė Vilimas pinigą, o gamybiniuose pasitarimuose, žlūrėk, koks nors viršininkas ir moko kitus bufetininkus:

— Prekiaukit taip, kaip draugas Vilimas.

— Prekyba yra menas, — dalinasi darbo patyrimu pats Vilimas. — Tik tas, kas moka komb... tai yra reikiamai

įvertinti šį meną, yra tikras prekybininkas.

O kad vieną dieną bonkos neprabilų apie tai, jog pigesnę degtinę iš brangaus butelio pilsto, Vilimas sugalvojo kitą receptą: tris puslitrus degtinės, sumaišius su puslitriu vandens, gaunasi keturi puslitrai. Štai beveik 30 rublių ir uždirbta.

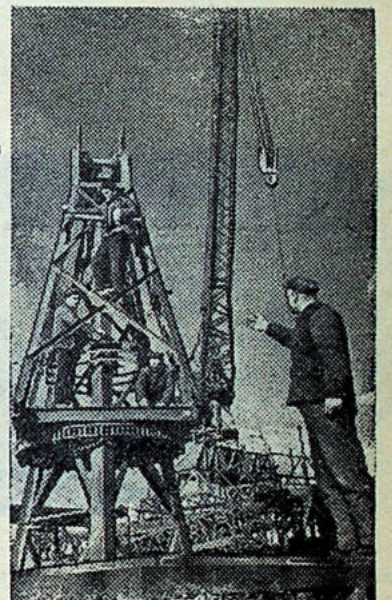
Ėmė pardavinėti Vilimas pagal minėtą receptą gamin-tą kokteilį.

Geria susėdė dėdės ir šnekasi:

— Šitą paukštelį (rodo į Vilimą) aš pažįstu. Kai dirbo

FELJETONAS

Statybinės industrijos mechanizmai

GRUZIJOS TSR. Rustavo mechaninės gamyklos išleidžiami mechanizmai plačiai naudojami mūsų šalies statybose.

Per laikotarpį, praėjusį po TSKP XX suvažiavimo, gamyklos bendroji produkcija išaugo pusterčio karto. Šiais metais numatytas dviejų ir trisdešimties akmenskalbių SM-61 ir SM-60 išleidimas. Kiekvienos jų pajėgumas 80 kub. m žvirgždo per valandą. 150 tokių įrenginių sėkmingai dirba akmens skaldymo įmonėse.

Pradedama bokštinio kranų BKSM-5-5A, skirtų stambių blokų namų statybai, gamyba. Bokštinių kranų pristatoma statybinė medžiaga į darbo vietą vertikaliu ir horizontaliu transportavimo būdu.

Rustavo mechaninės gamyklos kolektyvas, lenktyniaudamas TSKP XXI suvažiavimo garbą, žymiai viršijo 1958 metų gamybos programą.

Nuotraukoje: N. Košmano grandies darbininkai montuoja bokštinio kraną galvutę.

V. Stoliarovo ir G. Kikvadzės (TASS) nuotr.

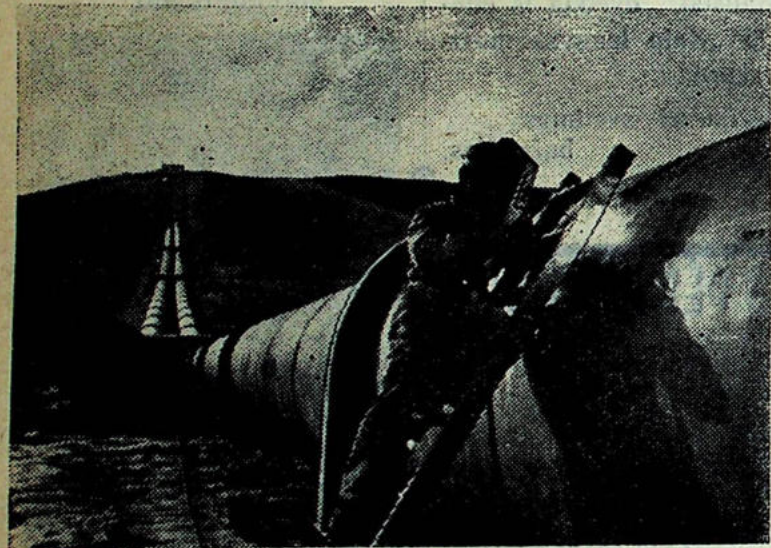
GERINKIME KINOTINKLO DARBĄ

Jeigu anksčiau kolūkiuose kinofilmai buvo demonstruojami tik du kartus per mėnesį, tai dabartiniu metu jau demonstruojama po tris-keturis kartus. Anksčiau buvo keturi kilnojantieji kinai, o šiuo metu veikia penki kilnojantieji ir vienas pusiau stacionarinis kinas Svėdasuose.

Kalbant apie pasiektus laimėjimus, reikia pasakyti, kad pasitaiko dar ir tokių faktų, kai filmas demonstruojamas be garso arba garsas girdimas silpnai.

Kino rodymo kokybė žymiai pablogėja, jeigu aparatai betarpiškai statoma žiūrovų salėje. Sumažėja salės plotas, ir į ją nesutelpa visi norintieji pasižiūrėti filmo žiūrovai. Be to, veikiančios

BULGARIJOS LIAUDIES RESPUBLIKA. Radopi centrinėje dalyje vyksta didžiausios šalyje Batakos kaskados statyba. Ji sujungs „Batakos“, „Pešteros“ ir „Aleko“ elektrines. „Aleko“ hidroelektrinės stoties rikiuotės sekančiais metais. Visos kaskados elektrostotys duos 605 milijonus kilovatvalandžių elektros energijos per metus.

Nuotraukoje: vamzdžiai, kuriais eis vanduo į hidroelektrinės „Aleko“ turbinas. Bulgarijos foto agentūros nuotr.

„Vandens lelija“

Šiais mokslo metais Iono Biliūno vardo vidurinės mokyklos dramos būrelis pastatė E. Tautkaitės pjesę iš komjaunimo gyvenimo „Pradžią“. Dabar jaunieji scenos mėgėjai ruošiasi jauno dramaturgo Vytauto Rimkevičiaus 3 veiksmų, 6 paveikslų dramai „Vandens lelija“ pastatymui. Šioje dramoje keliama draugystės klausimai, nagrinėjami brolio ir sesers santykiai. Šią dramą autorius skiria komjaunuoliams, žuvusiems nuo banditų rankos ankstyvojo Tarybų Lietuvos – pavasario metu. Mokyklos dramos būrelis vadovė mokytoja Kaušpėdienė stengiasi, kad kiekvienas artistas kuomet geriau sugebėtų atlikti savo vaidmenį. Šis veiklas nėra trumpas ir iš atlikėjų pareikalauja daug kruopštaus darbo. Gerai vaid-

kinoaparatus triukšmas trukdo žiūrovams, o demonstruojant 35 mm filmus su degančiu pagrindu, salėje greit gali kilti gaisras.

Visi šie trūkumai būtų pašalinami perkėlus aparatūrą į kinoaparatinę.

Tačiau dar ne visi rajono kolūkių pirmininkai rūpinasi normalių sąlygų sudarymu kino darbui. „Anykščių šilėlio“ kolūkio pirmininkas drg. Juodvalkis sako, kad jam vi-

sai kino nereikia. Todėl kolūkyje neįrengta kinoaparatinė. Drg. Juodvalkis nuomone, kolūkiečiams pilnai užtenka televizijos laidų. Tai neteisinga pažiūra. Reikia manyti, kad kolūkio partinė organizacija pareikalaus iš drg. Juodvalkio tuojau pastatyti kinoaparatinę.

Blogos sąlygos kinofilmų demonstravimui yra P. Cvirkos vardo, „Kolūkiečių balso“, M. Melnikaitės vardo ir kituose rajono kolūkiuose.

Mažai kreipiamas dėmesys į reklamą, filmų turinio aiškinimą, nors prie kiekvieno punkto, kur demonstruojami

kinofilmai, yra kinoorganizatoriai. Taip pat mažai domisi kino darbu apylinkių vykdomieji komitetai. Jie nekontroliuoja kino demonstravimo kokybės, neteikia konkrečios paramos kinomechanikams.

Kinotinklo darbuotojai šiais metais turi pagerinti žiūrovų aptarnavimą kinu. Bet tai priklauso ne tik nuo kinomechanikų, bet ir nuo klubų, skaityklų, kultūros namų direktorių ir organizatorių.

A. Nemickas

Rajono kultūros skyriaus vedėjo pavaduotojas kinofikacijos reikalams

TRUMPAI

Patenkinti sąžiningu Puškino vardo kolūkyje esančios krautuvės vedėjo V. Rimkaus darbu puškiniečiai. Krautuvė juos aprūpina reikalingiausiomis prekėmis.

M. DAVIDONYTĖ

* * *

Baigta aukštos įtampos elektros linijos Rubikiui – Anykščių statyba. Monteriai Dilys ir Staikūnas, sąžiningiausiai pasidarbavę linijos statybos darbuose, premijuoti po 300 rb.

A. GRIGONIS

NAUJA TAIKI MŪSŲ ŠALIES INICIATYVA

Mūsų vyriausybė žengė dar vieną svarbų žingsnį į taiką Vokietijos problemos sprendimą ir taikos Europoje stiprinimą: sausio 10 d. Tarybų Sąjunga pasiūlė sudaryti taikos sutartį su Vokietija. Tarybų Sąjungos vyriausybės paruoštas tokios sutarties projektas buvo nusiųstas JAV, Anglijos, Prancūzijos ir kitų valstybių, dalyvavusių kare prieš Vokietiją, vyriausybėms, o taip pat VDR ir VFR vyriausybėms. Jo svarbiausias tikslas – užtikrinti taiką ir

demokratinę Vokietijos vystimąsi, stiprinti saugumą Europoje ir visame pasaulyje. Pateiktam projektui apsvaryti Tarybų Sąjungos vyriausybė siūlo sušaukti dviejų mėnesių laikotarpiu Varšuvoje arba Prahoje visų valstybių, kariavusių prieš hitlerinę Vokietiją, taikos konferenciją, kurioje Vokietijai atstovautų dvi Vokietijos valstybės – VDR ir VFR, o taip pat Vokietijos konfederacija, jei ji būtų sudaryta iki konferencijos sušaukimo.

Tarybinių taikos sutarties projektu numatoma atkurti visišką vokiečių tautos suverenumą Vokietijai ir išvesti iš jos užsienio kariuomenę. Projektas atskleidžia vokiečių tautai visus kelius taikiai vystyti ekonomikos ir politikos srityje nepriklausomybės ir lygiateisiškumo sąlygomis. Projekte numatoma uždrausti Vokietijai (abiem Vokietijos valstybėms) dalyvauti kokioje nors karinėse grupėse prieš bet kurią šalį, kuri kariavo su hitlerine Vokietija, ir tokiose grupuotėse, kuriose nedalyvautų visos keturios svarbiausios antihitlerinės ko-

alicijos valstybės: TSRS, JAV, Anglija ir Prancūzija. Mūsų šalis taip pat siūlo įvesti Vokietijai kai kuriuos karinius apribojimus, konkrečiai uždrausti jai gaminti branduolinį ir raketinį ginklą, o taip pat aprūpinti tokiu ginklu Vokietijos ginkluotąsias pajėgas.

Iki šiol sudaryti taikos sutartį su Vokietija buvo vilkinama dėl Vakarų valstybių kaltės. Tuo tarpu nesudarius taikos sutarties ir neišsprendus Berlyno klausimo negalima užtikrinti Europos saugumo. Tarybų Sąjungos siūlomas kelias sudaryti taikos sutartį įgalina likviduoti šią nenormalią padėtį. Tuo pačiu sudaromos palankios sąlygos pagerinti visą politinę padėtį Centrinėje Europoje. Politinės padėties pagerinimas šiuo metu yra ypač svarbus, nes, kaip matyti iš Vakarų valstybių atsakymų į mūsų šalies pasiūlymus Berlyno klausimu, jos ir toliau stveriasi seniai savo prarastos „teisės okupuoti“ Vakarų Berlyną ir ketina išlaikyti esamą padėtį

šioje miesto dalyje. Bet juk visiems žinoma, kad tokia padėtis gali sukelti pavojų, jog „šaltasis karas“ virstų karštu karu.

Pirmieji naujos taikos TSRS iniciatyvos atgarsiai užsienyje rodo, kad Vakarų visuomenė įvertino didžiulę TSRS pasiūlyto taikos sutarties su Vokietija projekto reikšmę. Anglijos laikraštis

„Nius of Uorld“, pavyzdžiui, ragina Vakarų valstybių vyriausybes labai atidžiai pasižiūrėti į naują taiką Tarybų Sąjungos iniciatyvą ir teikti protinus pasiūlymus, kaip sureguliuoti Vokietijos problemą, kuri, pasak laikraščio, kelia nerimo ne tik Tarybų Sąjungai, bet ir mažiausiai 99 procentams anglų.

Iš tikrųjų, išspręsti Vokietijos klausimą suinteresuoti visi taikingieji žmonės. Tas, kas trukdo sudaryti taikos sutartį su Vokietija, kelia grėsmę Europos ir viso pasaulio saugumui. Atsižvelgdama į tai, Tarybų Sąjunga pareiškė svarbią naują iniciatyvą, kuri įgalina išspręsti Vokietijos klausimą. Dabar žodį turi tarti Vakarų valstybės.

A. SATILOVAS

KOLŪKINIO KAIMO SCENOJE

Dar rudenį „Bolševiko“ kolūkio jaunimas, vadovaujamas bibliotekos vedėjos Bronės Krikštaponytės, pradėjo repetuoti Kymantaitės Čiurlionienės 4 veiksmų komediją

„Vilos puošmena“. Nuo lauko darbų ir kūlimo aikštelių jaunuoliai ir merginos skubėdavo į repeticijas. O jos kartais užsitęsavo net iki gilaus vidurnakčio. Tačiau tai ne kiek neatbaidė jaunųjų scenos entuziastų.

Ir štai atėjo premjeros vakaras. Į kolūkio septynmetės mokyklos salę susirinko apie porą šimtų žmonių – saviveiklininkų draugų, pažįstamų, artimųjų. Visi jie nekantraudami laukė, kada prasiskleis uždanga ir pasirodys savi „artistai“.

Nuskamba paskutinis skambutis, ir visų žiūrovų žvilgsniai įsminga į sceną. Ne iš karto kolūkiečiai atpažino savo agronomę Janiną Miškinytę, puikiai suvaidinusią tetą Brigitą. Gerai, įtikinamai savo vaidmenis atliko brigadininkas Juozas Bražiūnas, kalvis Stasys Pilkauskas, bibliotekos vedėja Bronė Krikštaponytė, kolūkių krautuvės vedėja Aldona Juodelytė.

Už įdomų, linksmą veiklą bolševikiečiai karštais plojimais dėkojo jauniems saviveiklininkams.

M. Zenėnas

Redaktorius Z. VALIAUSKAS

Andrioniškio septynmetės mokyklos mokytojai reiškia gilią užuojautą Niūronių pradinės mokyklos mokytojui Antanui JANUKENUI, jo motinai mirus.

ATSITIKIMAS MIŠKE

Graži žalioji Simonių giria. Oksminguose tankumynuose čia gyvena įvairūs žvėreliai. Bet iš jų visų gražiausias yra stirnos. Globoja apylinkės medžiotojai stirnas. Bet dar atsiranda ir tokių, kurie naikina šį pulkų mūsų girių papuošalą.

Vieną dieną Stepas Mikučionis ėjo giria. Jis išgirdo širdį veriantį žvėrelio riksmą. Atskubėjęs į tankumyną, jis rado kilpose įkliuvusią stirną. Kai Stepas išlaisvino žvė-

relį, šis buvo taip nusikamavęs, kad nebegalėjo pabėgti. Mikučionis bandė parnešti stirną namo. Bet našta pasirodė per sunki. Tuomet jis paslėpė žvėrelį eglyne, pasikvietė draugą ir bendromis jėgomis parnešė stirnelę namo. Patalpinta negyvenamam trobos gale, stirna greit atsigavo. Mikučionis vėl paleido ją į laisvę.

Apylinkės medžiotojai dėkingi Stepui Mikučionui už taurų elgesį.

Medžiotojas BARTKUS